

Вплив війни на українську молодь: психічне здоров'я та вживання наркотичних речовин і алкоголю

На основі опитування

20 квітня - 1 травня

2022

Вихідні дані

Організатори:

- [Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків МОЗ України](#)
- [Молодіжний рух Teenergizer](#)
- [Європейський центр моніторингу наркотиків та наркозалежності](#)

Мета опитування:

з'ясувати, яким чином повномасштабна війна, розв'язана Російською Федерацією 24 лютого 2022 року, вплинула на українську молодь в контексті:

- психічного здоров'я
- споживання алкоголю
- вживання наркотичних речовин

Цільова аудиторія: Громадяни України віком від 13 до 34+ років

Тривалість опитування: 12 днів

Загальні результати

Канали поширення опитувальника:

- Реклама в соцмережах (Instagram)
- Інші (розсилка електронною поштою, сарафанне радіо)

Країна опитування: Україна

Охоплення рекламою:

30152 особи - 1812 переходів за посиланням на опитувальник:

- Вік 13-17: 20128 осіб - 1029 переходів за посиланням на опитувальник
- Вік 18-24: 7704 осіб - 634 переходів за посиланням на опитувальник
- Вік 25-34: 2320 осіб - 148 переходів за посиланням на опитувальник

Анкети:

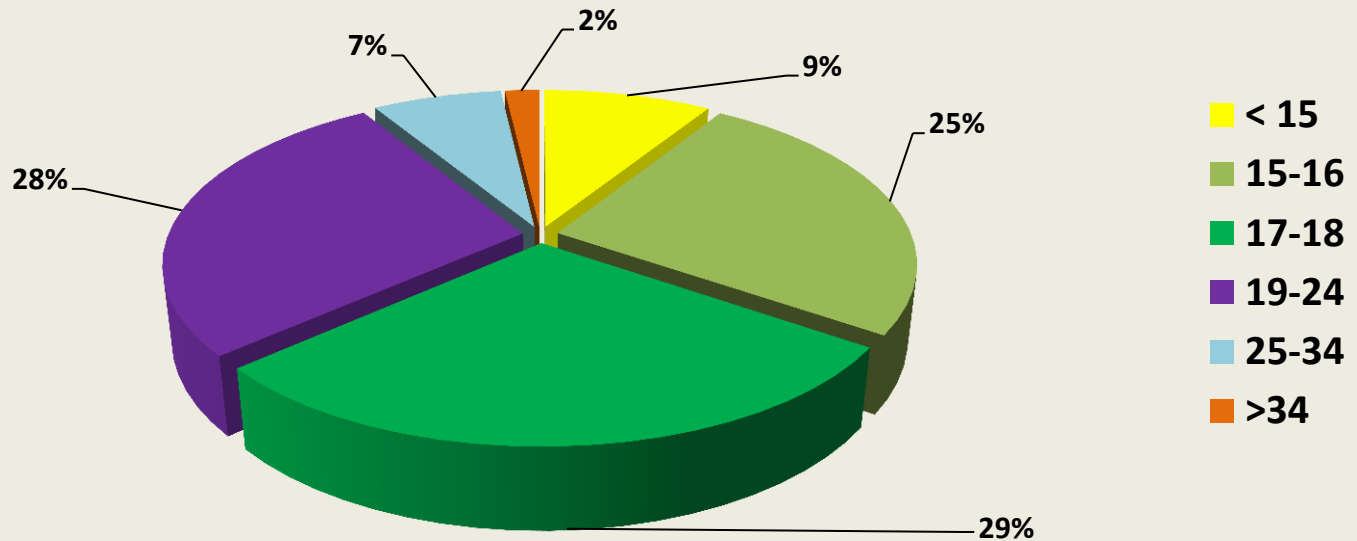
- надіслані: 1512
- залишилися у чернетках: 122

Демографія

- Вік
- Постійне місце проживання в Україні до 24 лютого 2022р.
- Стать
- Регіон постійного місця проживання до початку військового вторгнення РФ
- Зміна місця проживання у зв'язку із бойовими діями

Демографія: Вік

Частка респондентів за віковими групами (%)

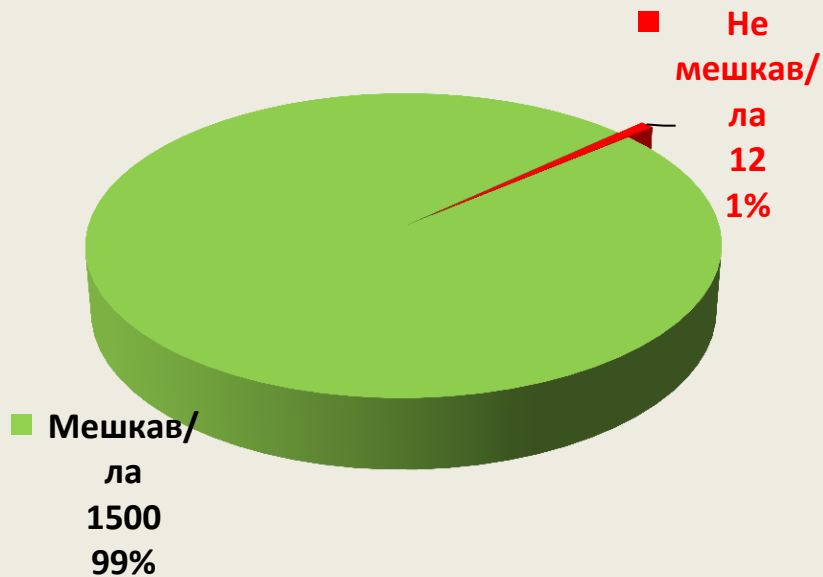
1) Ціль опитування «Вікові групи» було виконано на 100%

2) Більшість респондентів, які взяли участь в опитування належать до вікових груп:

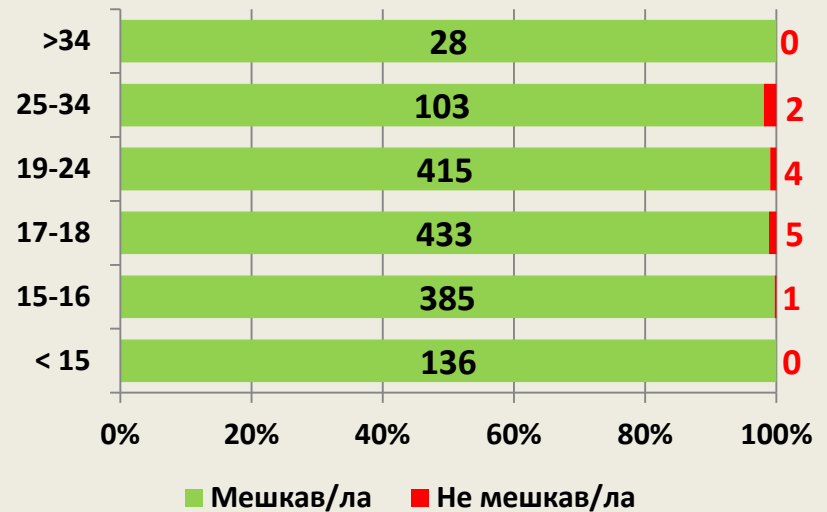
- 17-18 років
- 19-24 років
- 15-16 років

Демографія: місце проживання

Респонденти, що постійно мешкали в Україні до 24 лютого 2022р (осіб та %)

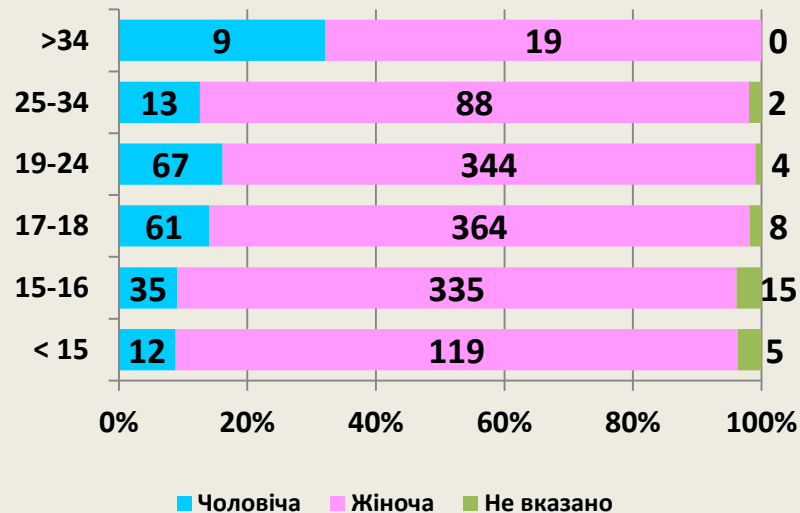
Респонденти, що постійно мешкали в Україні до 24 лютого 2022р за віковими

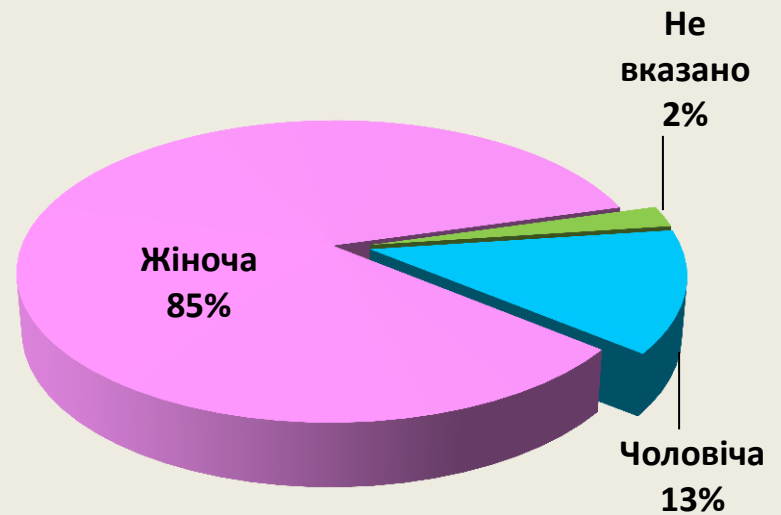
Ціль опитування «За місцем проживання» було виконано на 99%

Демографія: Стать

Стать респондентів, які постійно мешкали в Україні до 24 лютого 2022, за віком (осіб)

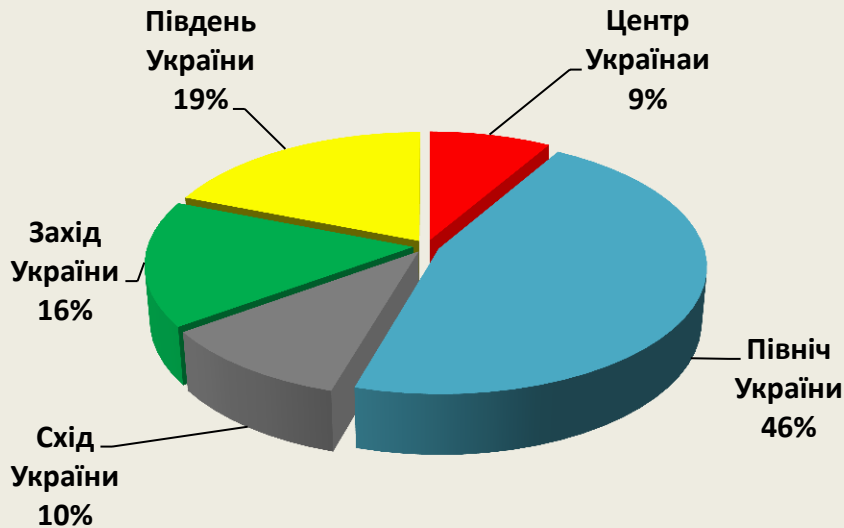
Стать респондентів, які постійно мешкали в Україні до 24 лютого 2022р (%)

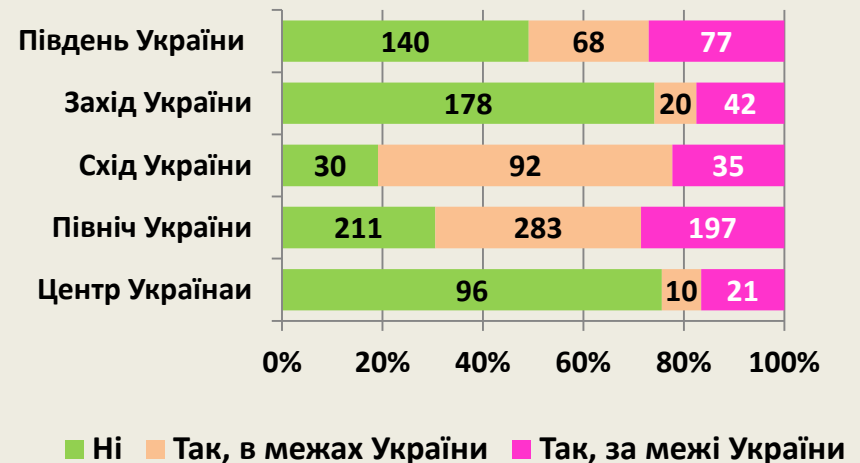
Переважає більшість (85%) респондентів – жіночої статі

Демографія: географія

Частка респондентів за географією (%)

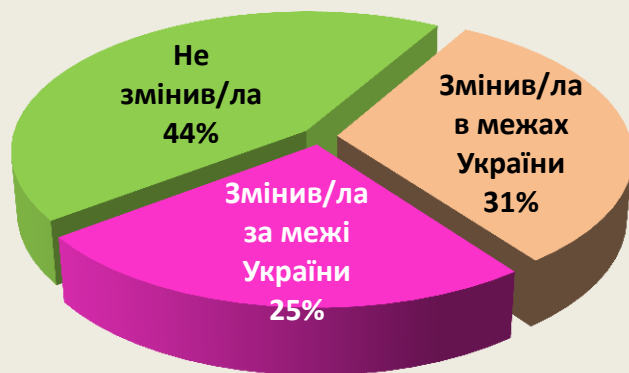
Географія респондентів за зміною місця проживання після 24 лютого 2022 (осіб)

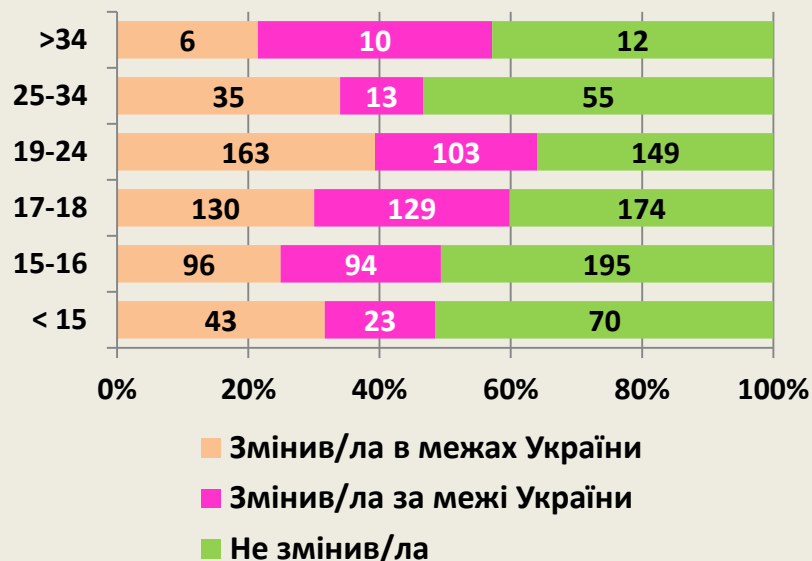
- 1) 27 адміністративних одиниць України було згруповано в 5 географічних регіонів
- 2) Більшість респондентів (85%) проживає на півночі України (місто Київ, Київська область, Чернігівська область, Сумська область, Житомирська область – усі ці території були атаковані Збройними силами РФ 24 лютого 2022 року)
- 3) Нуль респондентів з Криму та міста Севастополя, окупованих Росією в 2014 році, і дуже мало респондентів з Луганської та Донецької областей (основні регіони, на яких сконцентровані удари армії РФ).

Демографія: Зміна місця проживання у зв'язку із бойовими діями

Частка респондентів за зміною місця проживання через військові дії (%)

Зміна респондентами місця проживання через військові дії за віком (осіб)

- 1) Більшість респондентів (44%) не змінювали місце проживання
- 2) Найменша частка респондентів, які виїхали за межі України, - у вік. групах <15 та 25-34.
- 3) Найбільша частка респондентів, які змінили місце, - у вік. групі 19-24
- 4) Рівна частка респондентів, які евакуювалися в межах України та за кордон, - у вік. групах 15-16 та 17-18

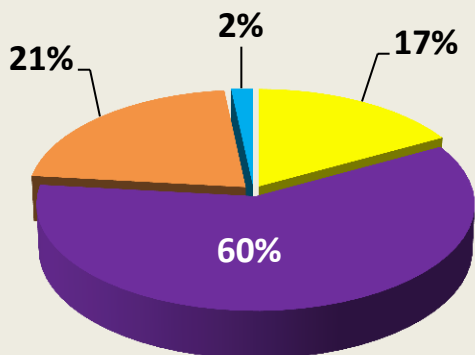
Споживання алкоголю

- **Чи вживали ви коли-небудь алкоголь?**
 - Слабоалкогольні напої (пиво, сидр, слабоалкогольні коктейлі, тощо)
 - Міцні алкогольні напої (горілка, коньяк, бренді, лікер вино, ром, джин, віскі, текіла, тощо)

- **Чи вплинули військові дії на ваше споживання алкоголю?**
 - Ні, моє споживання алкоголю не зазнало змін
 - Так, я почав(-ла) вживати алкоголь
 - Так, я став(-ла) вживати більше алкоголю
 - Так, я став(-ла) вживати менше алкоголю
 - Так, я припинив(-ла) вживати
 - Інше (вкажіть)

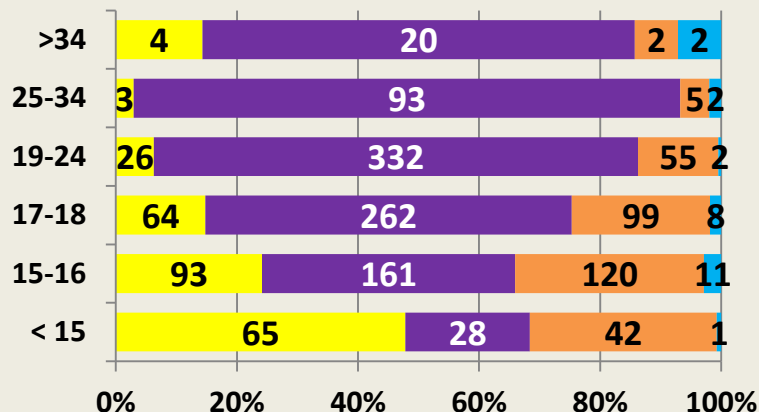
Споживання алкоголю: Напої

Частка респондентів за споживанням

- Ніколи не вживав/ла алкоголь
- Вживав/ла слабоалкогольні та міцні напої
- Вживав/ла тільки слабоалкогольні напої
- Вживав/ла тільки міцні напої

Розподіл респондентів за споживанням алкоголю та віком (осіб)

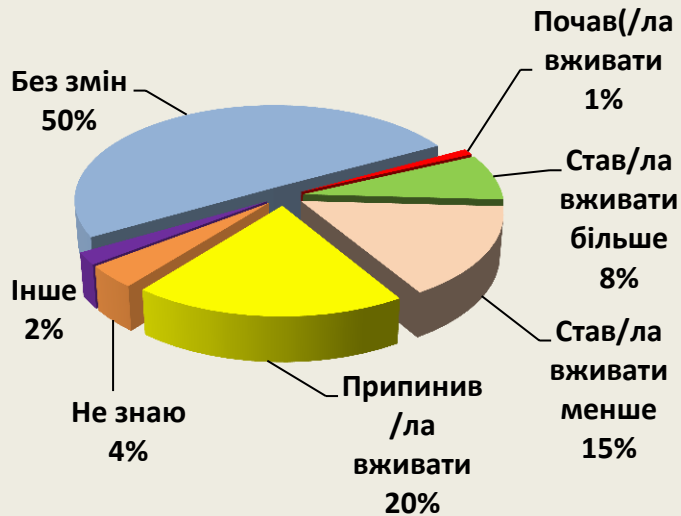

- Ніколи не вживав/ла алкоголь
- Вживав/ла слабоалкогольні та міцні напої
- Вживав/ла тільки слабоалкогольні напої
- Вживав/ла тільки міцні напої

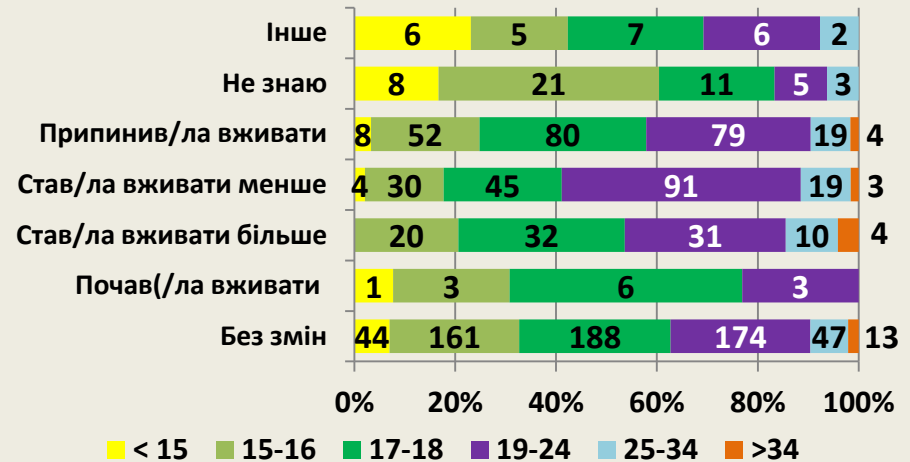
- 1) Переважна більшість респондентів (60%) вживали як слабоалкогольні, так і міцні напої
- 2) Найменша більшість респондентів (2%) вживали лише міцні напої
- 3) Найбільша частка респондентів, які ніколи не вживали алкоголь, - у вік. групі <15
- 4) Найбільша частка споживачів алкоголю - у вік. групах 19-24, 25-35, >34

Споживання алкоголю: вплив війни

Вплив військових дій на споживання алкоголю (%)

Вплив військових дій на споживання алкоголю за віком (осіб)

- 1) Понад 1/3 респондентів припинили (20%) або зменшили (15%) споживання алкоголю, тоді як лише 1% респондентів зазначили, що почали вживати алкоголь
- 2) Половина респондентів відзначають відсутність змін у споживанні алкоголю
- 3) Зростання споживання алкоголю відзначають переважно респонденти віком 15-24, але показники зменшення в 1,5-1,5-3 рази перевищують показники збільшення у вікових групах 15-16, 17-18, 19-24, відповідно
- 4) Найчастіші відповіді в категорії «Інше» стосуються «припинення вживання алкоголю задовго до війни» та «дуже рідкого вживання алкоголю»

Вживання наркотиків

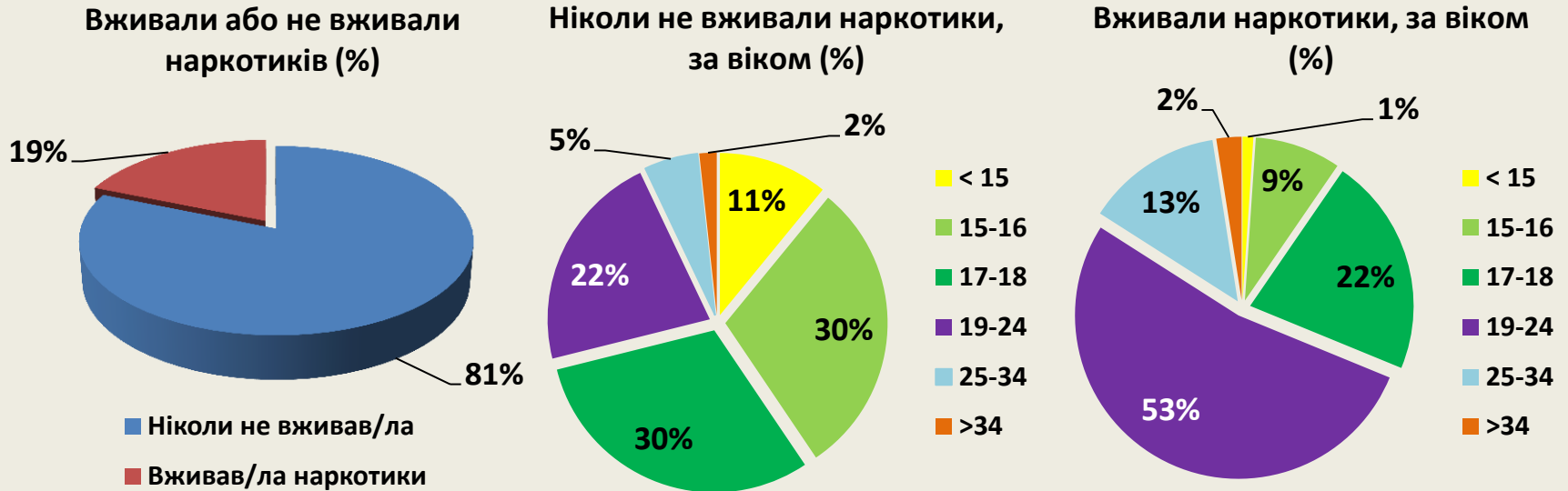
➤ Чи вживали ви коли-небудь наркотичні речовини?

▪Канабіс (трава, смола)▪Кокаїн▪Героїн▪Амфетамін▪Метамфетамін▪MDMA / Екстазі	▪ LSD▪ Нові психоактивні речовини▪ Кетамін▪ морфін, метадон, кодеїн▪ Інші опіоїди▪ Інші психостимулятори

➤ Чи вплинули військові дії на ваше вживання наркотичних речовин?

▪Ні, моє споживання наркотичних речовин не зазнало змін▪Так, я почав(-ла) вживати▪Так, я став(-ла) вживати більше▪Так, я став(-ла) вживати менше	▪Так, я став(-ла) вживати іншу речовину▪Так, я припинив(-ла) вживати▪Не знаю▪Інше (вказіть)

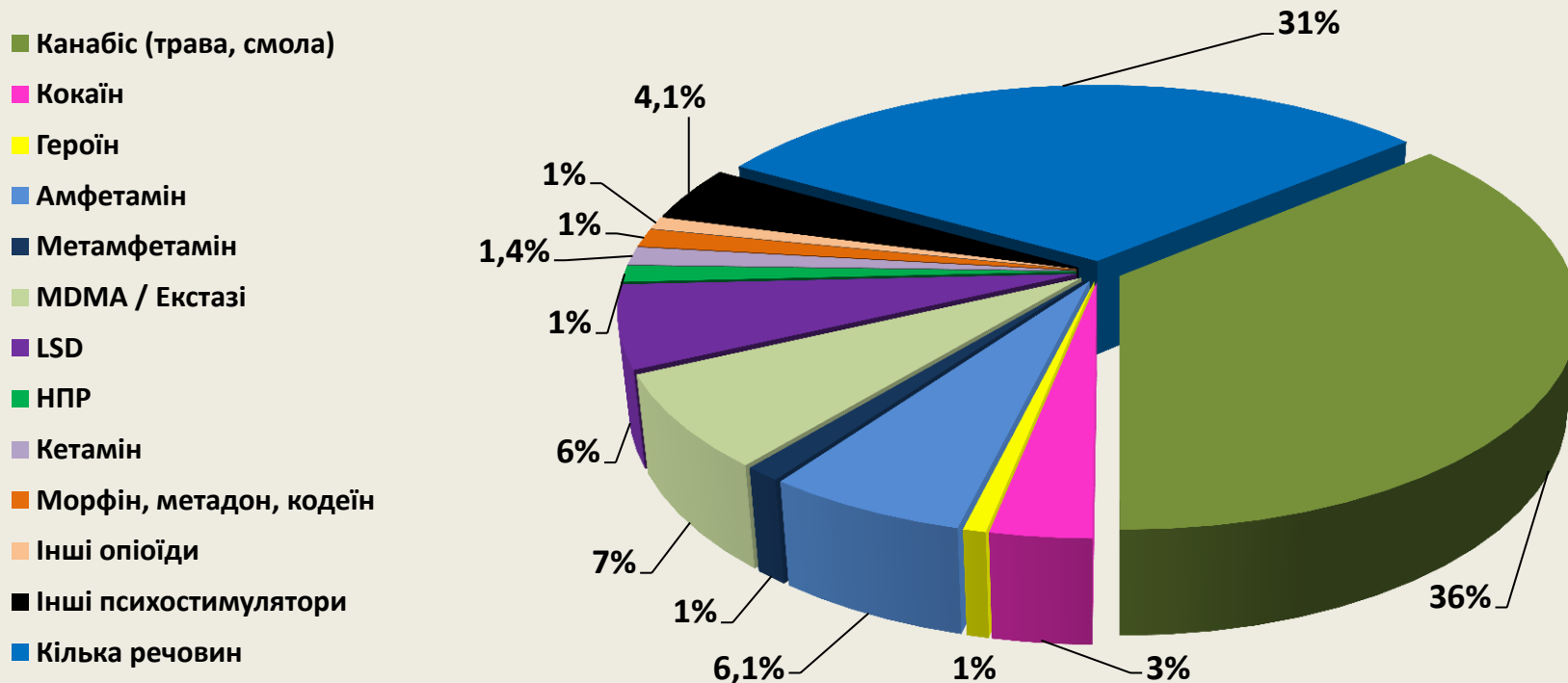
Вживання наркотиків: вживання

- 1) 81% респондентів зазначили, що ніколи не вживали наркотиків, при цьому майже 1/3 з них належать до вікової групи 15-16, а ще 1/3 – до вікової групи 17-18
- 2) Більше половини респондентів (53%), які вживали наркотики, належать до вікової групи 19-24 роки

Вживання наркотиків: речовини

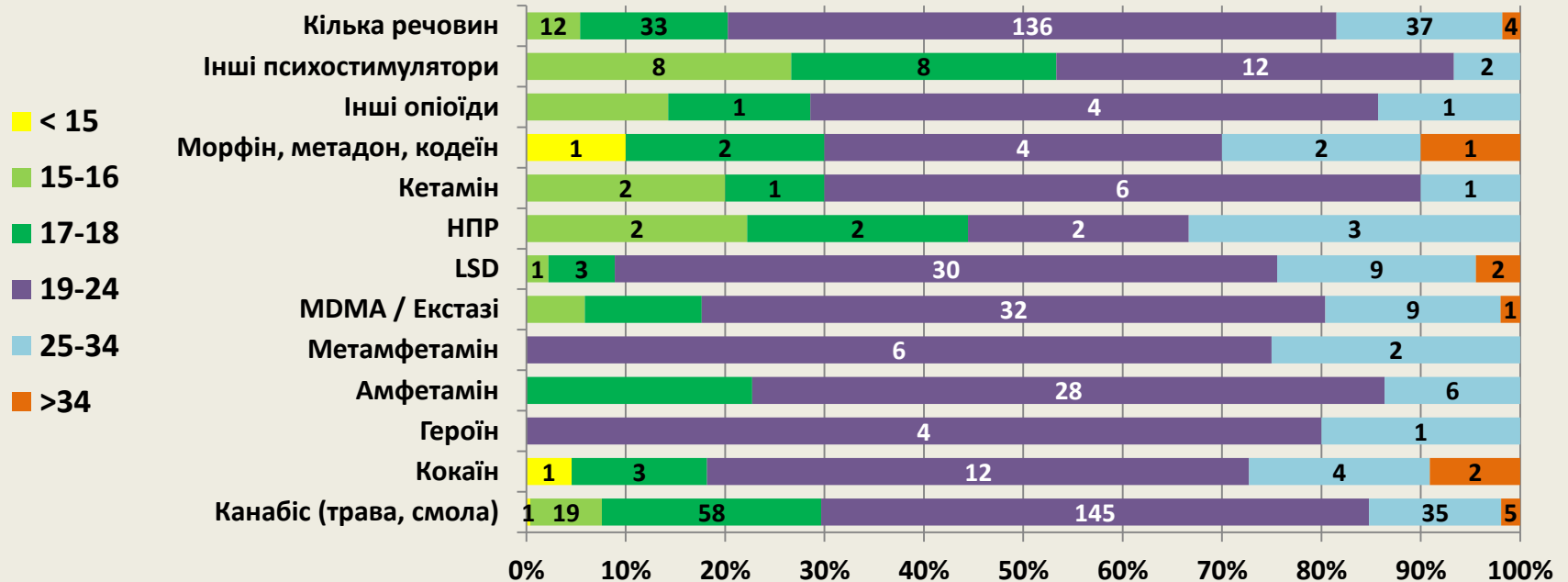
Чатка респондентів за вживаними речовинами (%)

- 1) Лідером серед вживаних наркотичних речовин серед респондентів є канабіс (36%), за ним йде вживання кількох речовин (31%).
- 2) Іншими «лідерами» у рейтингу є MDMA (7%), амфетамін і ЛСД (по 6%) та інші психостимулятори (4%).

Вживання наркотиків: речовини та вік

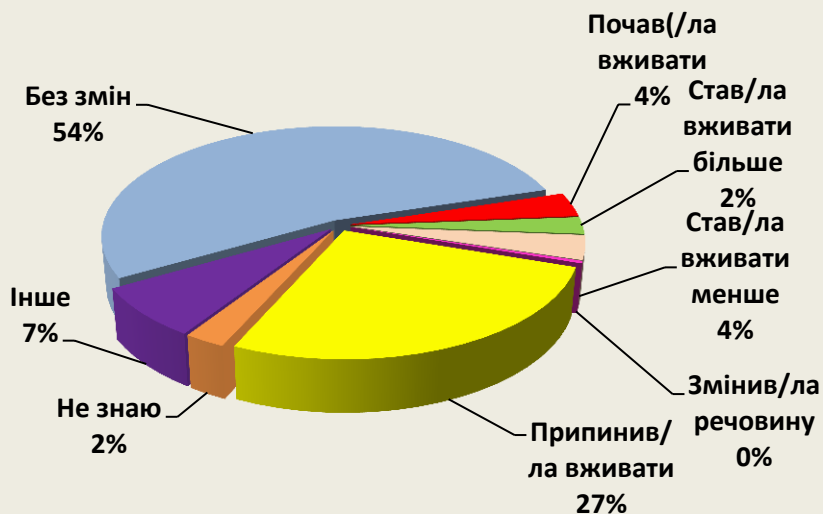
Респонденти за вживаними речовинами та віком (осіб)

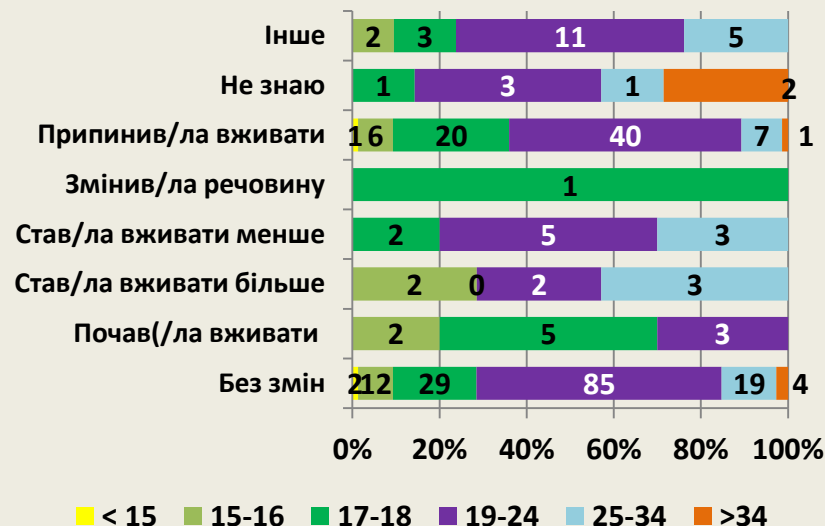
- 1) Вікова група 19-24 є «більш досвідченою» у вживанні наркотиків, за ними - 17-18 та 25-34, відповідно.
- 2) Ми можемо стверджувати, що молоді люди до 15 років не вживають наркотиків, а починають пробувати речовини з 15 років (в основному - канабіс)

Вживання наркотиків: вплив війни

Вплив військових дій на вживання наркотиків (%)

Вплив військових дій на вживання

- 1) 27% респондентів припинили вживати наркотики (переважно віком від 17 до 24 років), тоді як мала кількість респондентів (4%) зазначили, що почали вживати.
- 2) 54% респондентів вказують про відсутність змін у вживанні, це переважно особи віком 19-34.
- 3) Про збільшення вживання наркотиків зазначає дуже мало (7 осіб) респондентів у віці 15-16 та 19-34
- 4) Зменшення вживання наркотиків відзначають дуже мало (10 осіб) респондентів у віці 17-34
- 5) Найчастіші відповіді в категорії «Інше» - «припинення вживання наркотиків задовго до війни» та «проба наркотиків кілька разів до війни»

Психічне здоров'я

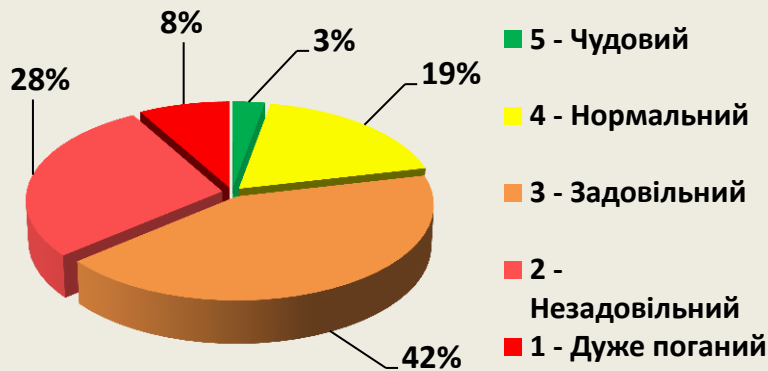
- **Оцініть свій поточний психічний стан за 5-бальною шкалою**
5–Чудовий, 4–Нормальний, 3–Задовільний, 2–Незадовільний, 1–Дуже поганий

- **Чи вплинули військові дії на ваш психічний стан?**
 - Ні, мій стан залишився незмінним
 - Так, мій стан покращився
 - Так, мій стан погіршився

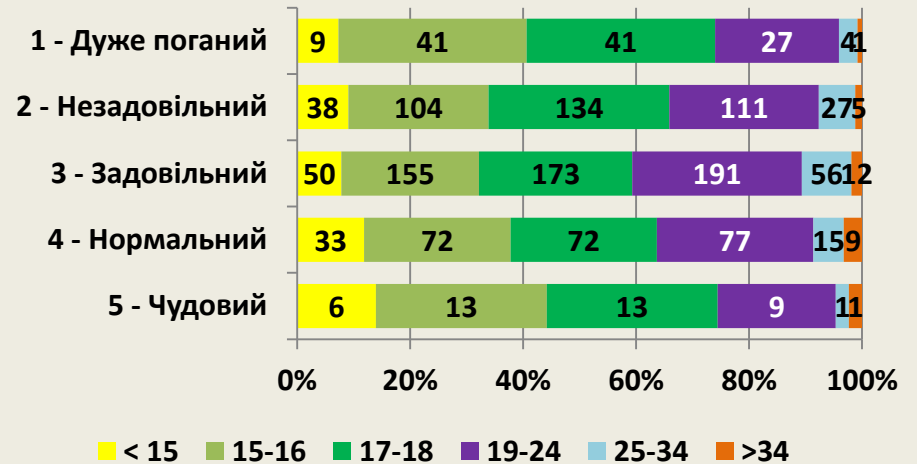
- **Чи вживаєте ви якісь препарати або речовини для підтримки свого психічного стану?**
 - Антидепресанти
 - Транквілізатори
 - Алкоголь
 - Наркотичні речовини
 - Інше (вказіть)

Психічне здоров'я: оцінка стану

Частка респондентів за оцінкою психічного стану (%)

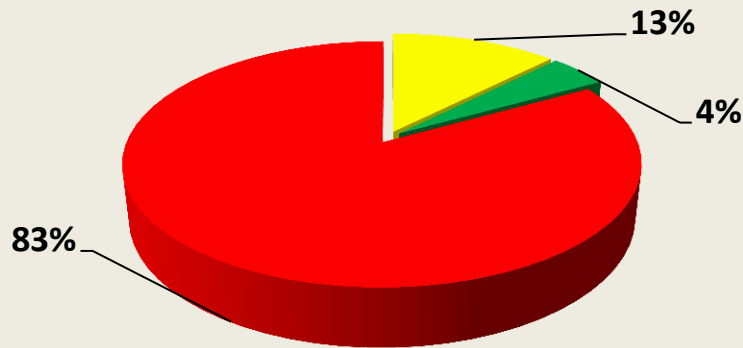
Респонденти за оцінкою психічного стану та віком (осіб)

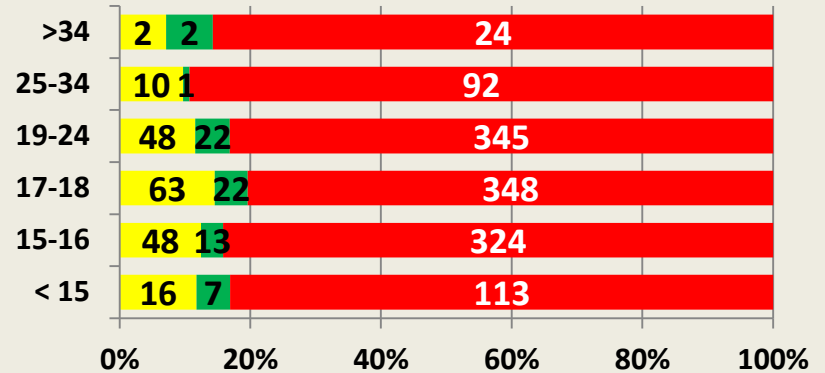
- 1) 36% респондентів оцінили свій психічний стан як незадовільний (28%) та дуже поганий (8%)
- 2) Дуже поганий стан зазначили в переважно діти до 18 років

Психічне здоров'я: Вплив війни

Вплив військових дій на психічний стан (%)

Вплив військових дій на психічний стан за віком (осіб)

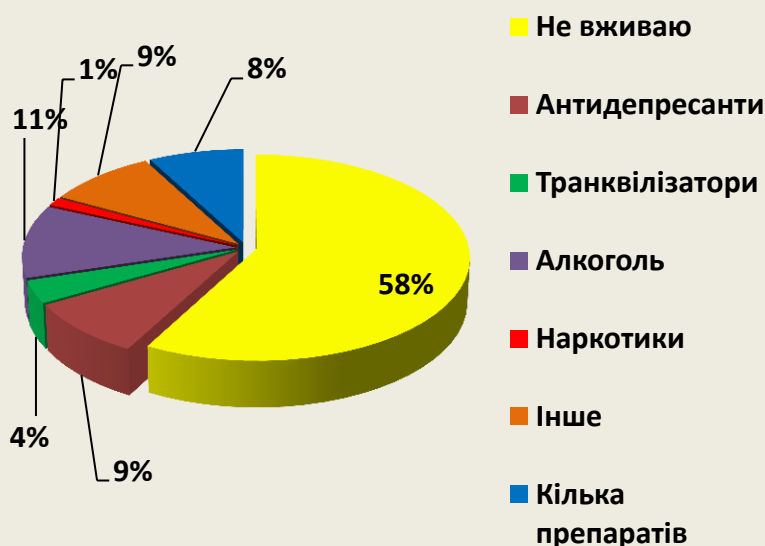
■ Без змін ■ Стан покращився ■ Стан погіршився

■ Без змін ■ Стан покращився ■ Стан погіршився

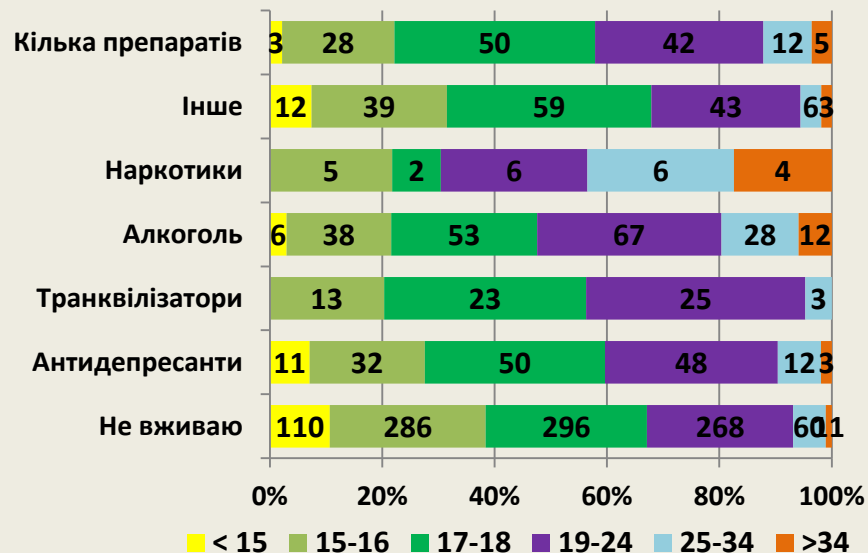
- 1) 83% респондентів стверджують, що їхнє психічне здоров'я погіршилося, тоді як частка респондентів «оптимістів» становить 4%
- 2) Найбільша частка респондентів, які повідомили про відсутність змін у своєму стані, належать до вікової групи 17-18
- 3) Найменша частка респондентів, які вказують про покращення свого стану, належить до вікової групи 25-34

Психічне здоров'я: препарати/речовини

Частка респондентів за вживанням препаратів /речовин (%)

Респонденти за вживанням препаратів/речовин та віком (осіб)

- 1) Більшість респондентів (58%) повідомили, що не використовують жодних препаратів/речовин для подолання депресії/тривожності/покращення сну
- 2) Найпопулярнішими препаратами/речовинами є алкоголь, антидепресанти, кілька препаратів та інші (тютюн)
- 3) Найчастіші відповіді в категорії «Інше» - це «куріння» та «заспокійливі засоби»

Вплив війни на молодь в Україні: психічне здоров'я, вживання алкоголю та наркотичних речовин

Алкоголь:

- Понад 1/3 респондентів припинили (20%) або зменшили (15%) споживання алкоголю, тоді як тільки 1% респондентів зазначили, що почали вживати алкоголь.
- 50% респондентів відзначають відсутність змін у споживанні алкоголю
- Слабоалкогольні напої є найпопулярнішими серед респондентів (21%)

Наркотичні речовини:

- 27% респондентів припинили вживання наркотиків (переважно у віці 17-24 роки), а 4% зазначили, що почали вживати наркотики.
- 54% респондентів повідомили про відсутність змін у вживанні наркотиків, це переважно особи віком 19-34
- Лідером серед заборонених речовин є канабіс (36%), МДМА (7%), амфетамін і ЛСД (по 6%), інші психостимулятори (4%).

Психічне здоров'я:

- 36% респондентів оцінили психічний стан як незадовільний (28%) та дуже поганий (8%)
- 83% респондентів стверджують, що їхній психічний стан погіршився
- Однак більшість респондентів (58%) не вживають препарати/речовини для подолання депресії/тривожності/покращення сну.
- Найпопулярнішими препаратами/речовинами є алкоголь, антидепресанти, кілька препаратів/речовин та інші (тютюн і заспокійливі)

Обмеження щодо опитування

1. 12 днів – дуже короткий термін для опитування.
2. Більшість респондентів – жінки, тоді як за статистикою вищий рівень вживання алкоголю та наркотиків спостерігається серед чоловіків. Це можна підтвердити, наприклад, [показниками смертності, пов'язаної з наркотиками та алкоголем](#).

Ймовірні причини такої ситуації:

- Основним каналом поширення опитування став Instagram, який є [найбільш популярним серед жінок в Україні](#).
- Під час війни ключовим пріоритетом для чоловіків є військові активності, а частину чоловіків було призвано до збройних сил, або вони вступили до підрозділів територіальної оборони.
- Ми вважаємо, але не маємо даних, які це підтверджують, що жінки більш активні в плані участі в різноманітних опитуваннях.
- Через зруйновану інфраструктуру (зокрема зв'язок) багато людей із атакованих або тимчасово окупованих територій не могли взяти участь в опитуванні онлайн.

ОТЖЕ: Результати цього опитування не можна вважати достатньо репрезентативними